

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 7/1981-82 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag angående tillämpning i landskapet Åland av vissa författningar rörande bekämpningsmedel.

Landstinget har inbegärt lagutskottets utlåtande över ovannämnda framställning. Utskottet, som hört landskapsveterinären Rolf Vennström, får vördsamt anföra följande.

Genom framställningen önskar landskapsstyrelsen få till stånd en ny blankettlag som utförligare än den gällande lagen (82/77) reglerar lagstiftningen om bekämpningsmedel och som dessutom innehåller uttryckliga bestämmelser om förvaltningen av de angelägenheter som för-
anleds härav.

Lagstiftningen om bekämpningsmedel syftar till att kontrollera hanteringen av dylika medel och förhindra eventuella hälsovådliga verkningar därav. Bekämpningsmedlen är ämnen och preparat som huvudsakligen används i jord- och skogsbruket. Hanteringen av bekämpningsmedel har betydande omfattning. I landskapet försålles enligt uppgift under 1979 8 ton bekämpningsmedel, vari ingick gifter av första klass och 47 ton, vari ingick gifter av andra klass. Härtill kommer en viss mängd, vari gifter inte ingick.

Lagstiftningsbehörigheten på ifrågavarande område har något berörts i landskapsstyrelsens framställning till den blankettlag som nu föreslås upphävd (Ls framst. nr 62/1976-77). Lagstiftningen gäller i främsta rummet växtskydd och berör även hälso- och sjukvården. Den har dessutom samband med tillverkning, förvaring och försäljning av gifter och preparat, i vilka gifter ingår. På de två första områdena har landstinget lagstiftningsbehörighet enligt 13 § 1 mom. 8 och 16 punkterna självstyrelselagen, i fråga om hälso- och sjukvården med vissa undantag som inte här är aktuella. Lagstiftningsbehörigheten beträffande gifter tillkommer däremot riket. I bekämpningsmedel ingår ofta gifter av olika slag, varför i 5 § bekämpningsmedelslagen ingår särskilda bestämmelser om förfarandet för att få saluföra dylika preparat och om vad som i övrigt skall tillämpas i fråga om bekämpningsmedel innehållande gift.

Även om lagstiftningsbehörigheten beträffande gifter sålunda tillkommer riket har förvaltningsbefogenheterna i ärenden som rör beviljande av

tillstånd att på Åland tillverka, förvara och hålla till salu gifter eller preparat som innehåller gifter genom överenskommelseförordning (FFS 375/73) överförs på landskapsstyrelsen till den del beviljande av tillstånd enligt rikslagstiftningen ankommer på länsstyrelse. Hit hör de flesta tillståndsärenden, dock ej tillstånd för industriell tillverkning som beviljas av tekniska inspektoratet. Landskapets förvaltningsbefogenheter har tidigare gällt endast gifter av andra klass men genom en ändring av förordningen (FFS 405/81) gäller befogenheterna från och med 1.7 1981 samtliga gifter.

Lagens rubrik har förtydligats så att den överensstämmer med den rubricering som i allmänhet tillämpats i motsvarande blankettlagar.

Utskottet har omformulerat lagförslagets 1 § i överensstämmelse med den utformning blankettlagarna getts på senare tid. Sålunda skulle endast lagen och förordningen om bekämpningsmedel antas att gälla som sådana medan eventuella författningar av lägre ordning såsom statsråds- eller ministeriebeslut skulle förutsätta att landskapsstyrelsen genom särskilt beslut skulle bringa dem i kraft i landskapet, med eller utan ändringar.

Utskottet har ur 2 § uteslutit det föreslagna 1 mom. Utskottet finner förslagets innebörd något oklar och konstaterar att det av praktiska skäl är ogörligt att införa någon effektiv form av införselkontroll av bekämpningsmedel ^{även} från riket, såvida detta varit landskapsstyrelsens avsikt. Med beaktande av bekämpningsmedelslagstiftningens komplicerade kemisk-tekniska karaktär finns endast begränsade praktiska möjligheter att uppställa eventuella åländska särbestämmelser och kontrollera efterföljden av dem. Några egentliga sakliga motiv till varför sådana särbestämmelser skulle behövas har inte heller framkommit.

Bestämmelserna om språk i 2 § 2 mom. har omformulerats. Enligt utskottets mening borde de i förordningen om bekämpningsmedel föreskrivna anteckningarna på försäljningshöljerna alltid finnas på svenska. Enligt förordningens nuvarande lydelse saknas helt omnämnande av på vilket språk anteckningarna skall vara avfattade. I många bekämpningsmedel ingår likväl som ovan framgått gifter, i fråga om vilka lagstiftningskompetensen tillkommer rikets organ även om vissa förvaltningsuppgifter genom överenskommelseförordning överförs på landskapets myndigheter. Skyldigheten att tillhandahålla anteckningar på svenska blir till denna del därför beroende av vilka eventuella bestämmelser som för tillfället gäller i riket. Utgående härifrån har utskottet infört en bestämmelse om att anvisningar och anteckningar skall vara avfattade på svenska såvitt skyldigheten

grundar sig på bestämmelser inom landskapets behörighetsområde. Motsvarande inskränkning finns i den nya 23a § i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (50/79, Ls framst. nr 34/1977-78).

I praktiken torde reservationen i fråga om lagstiftningskompetensen komma att ha ringa betydelse. I statsrådets beslut om ett identifikations- och märkningssystem för hälsofarliga ämnen (FFS 286/78) föreskrivs nämligen att hälsofarliga ämnens förpackningar skall innehålla vissa obligatoriska anteckningar både på finska och svenska. Detta beslut är utfärdat i stöd av lagen om skydd i arbete vilken hör till rikslagstiftningen, varför beslutet gäller även i landskapet.

I sitt betänkande nr 38/1976-77 över förslaget till gällande blankettlag berörde lagutskottet de av lagen och förordningen om bekämpningsmedel föranledda förvaltningsuppgifterna och framhöll behovet av att vissa uppgifter genom överenskommelseförordning skulle överföras på riksmyndigheterna. Utskottet upprepar där anförda synpunkter och konstaterar att förvaltningsuppgifter som avser kontroll, godkännande och registrering av bekämpningsmedel i fortsättningen bör kunna handhas av vederbörande riksmyndigheter. Landskapsstyrelsen saknar resurser för det mycket komplicerade arbete som erfordras exempelvis för kemisk och biologisk analys av nya medel, varför ett särskilt förfarande för godkännande för landskapets del knappast är möjligt och ändamålsenligt. Godkännande av bekämpningsmedel i riket bör sålunda automatiskt kunna gälla även i landskapet. Däremot bör förvaltningsuppgifter som avser bekämpningsmedlens praktiska användning förbehållas landskapsstyrelsen. Utskottet förutsätter att landskapsstyrelsen vidtar åtgärder för åstadkommande av en överenskommelseförordning som om möjligt borde träda i kraft samtidigt som föreliggande landskapslag.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå
att Landstinget måtte antaga lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
angående tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande bekämpningsmedel.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Lagen den 23 maj 1969 om bekämpningsmedel (FFS 327/69) och förordningen den 30 januari 1970 om bekämpningsmedel (FFS 93/70) skall med nedan i denna lag angivna avvikelser äga tillämpning i landskapet Åland. (uteslutn.)

Ändring av i 1 mom. avsedd författning gäller i landskapet, såvida inte annat följer av vad i denna lag stadgas.

Landskapsstyrelsen kan inom landskapets behörighetsområde besluta att bestämmelser, vilka med stöd av ovan angivna författningar utfärdats av riksmyndighet, skall äga tillämpning även i landskapet Åland, antingen i oförändrad lydelse eller med av landskapsstyrelsen föreskrivna ändringar.

2 §.

(1 mom. utgår).

Innehåller 1 § 1 mom. avsedd författning eller i 1 § 3 mom. avsedd bestämmelse föreskrift om skyldighet att förse försäljningshölje med anvisningar eller anteckningar, skall dessa vara avfattade på svenska språket såvida skyldigheten grundar sig på bestämmelse som faller inom landskapets behörighetsområde.

3 §.

De förvaltningsuppgifter som enligt i 1 § avsedda författningar eller bestämmelser ankommer på rikets myndigheter skall (uteslutn.) i landskapet omhänderhas av landskapsstyrelsen såvida fråga är om angelägenheter som faller inom landskapets behörighetsområde.

4 och 5 §§.

(Lika som i framställningen).

Mariehamn den 14 december 1981.

På lagutskottets vägnar:

Sune Carlsson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordf. Sune Carlsson, v. ordf. Eriksson, ledamoterna J.-E. Lindfors och Roald Karlsson (vardera delvis) samt ersättarna Olof M. Jansson och Alarik Häggblom (vardera delvis).